

In: *Migrantenstudies*, 2002, 18(2), pp 62 – 63

Het WRR Rapport ‘Nederland als immigratiesamenleving’

Jan Rath & Jack Burgers

Eind 2001 bracht de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) een nieuw rapport uit over het vraagstuk van de internationale immigratie en de integratie van immigranten in de Nederlandse samenleving. Dit rapport, *Nederland als immigratiesamenleving* getiteld, was het derde dat de WRR over dit onderwerp schreef; eerder bracht de raad de rapporten *Etnische Minderheden* (1979) en *Allochtonenbeleid* (1989) uit. Die laatste twee deden destijds het nodige stof opwaaien. De analyses en aanbevelingen in het meest recente rapport van de WRR zijn mede gebaseerd op de resultaten van een reeks voorstudies die de raad in het afgelopen jaar liet verrichten. Die studies zijn afzonderlijk gepubliceerd in de serie Werkdocumenten en gaan over demografische ontwikkelingen, contacten van inheemse Nederlanders met immigranten, het taalonderwijs, de islam, de sociaal-culturele en structurele integratie van immigranten, processen van in- en uitsluiting in Nederland, immigratie-ervaringen in de Verenigde Staten, en immigratie- en integratieregimes in enkele andere Europese landen. Al met al heeft de WRR een behoorlijke onderzoeksinspanning verricht met een forse hoeveelheid publicaties als resultaat.

Het past een wetenschappelijke tijdschrift als *Migrantenstudies* om hier ruime aandacht aan te besteden, vandaar dit themanummer. Het heeft de vorm van een debat, vergelijkbaar met het *Migrantenstudies* themanummer over de *Rapportage Minderheden 1995* van het Sociaal- en Cultureel Planbureau (1996, nummer 2), over nieuwe studies over de islam in Nederland (1997, nummer 2) en illegale vreemdelingen (2000, nummer 2). De opzet is eenvoudig. In een inleidend artikel komen twee leden uit de WRR-projectgroep aan het woord: Pauline Meurs—voorzitter van de projectgroep—en Dennis Broeders vatten het WRR-rapport in hoofdlijnen samen. Vervolgens krijgen acht wetenschapsbeoefenaren uit verschillende disciplines de gelegenheid om in zes bijdragen hun lof en kritiek te uiten. Wiebe de Jong (socioloog) bijt het spits af en vergelijkt het jongste WRR-rapport met de twee eerdere rapporten die de WRR over immigratie en integratievraagstukken het licht heeft doen zien. Vervolgens plaatst Ruud Koopmans (politicaloloog) kanttekeningen bij het Nederlandse beleid. Een vergelijking met de ervaringen in Duitsland laat zien dat er weinig reden is voor zelfgenoegzaamheid. Koopmans werpt de vraag op wat de WRR met die wetenschap doet. Daarna legt Gijs van Oenen (rechtsfilosoof) het WRR-rapport op de rechtsfilosofische snijtafel en analyseert met name kwesties van recht, rechtsstaat en burgerschap. Paul Minderhoud (rechtssocioloog) richt zijn kritiek op de opvattingen van de WRR over de regulering van immigratie. De WRR stelt weliswaar dat Nederland een immigratieland is en zal blijven, maar wat betekent dit voor de praktijk van het immigratiebeleid? Joop Schippers en Jacques Siegers (economen) stellen vast dat het onderwerp van de arbeidsmarktparticipatie van immigranten er in het WRR-rapport maar bekaaid afkomt. In hun bijdrage zetten zij uiteen hoe zij het zouden aanpakken. Korrie van Helvert en Ton Vallen tenslotte wegen het standpunt van de WRR over taal en (taal)onderwijs in Nederland als immigratiesamenleving. Zoals het betaamd in een debat krijgen Van Meurs en Broeders het recht op weerwoord.

Ter voorbereiding van dit themanummer, maar ook omdat het boeiend is om een ‘echt’ debat te voeren, kruisten de auteurs al op 14 maart 2002 de degenen. In samenwerking met het SISWO werd een publieke bijeenkomst belegd waarop de auteurs hun standpunten uitwisselden. De redactie is SISWO, in het bijzonder Roger Henke, erkentelijk voor deze service.